

Vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da

Yellow fever vaccine

Vắc-xin cho người đi nước ngoài được khuyến nghị nếu bạn đi du lịch hoặc làm việc ở một số nước. Hãy thảo luận về các kế hoạch đi nước ngoài với một đơn vị y tế công cộng, một phòng khám dành cho người đi nước ngoài hoặc chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn ít nhất 6 đến 8 tuần trước khi bạn khởi hành.

Hầu hết các loại vắc-xin dành cho người đi nước ngoài không được bao trả bởi chương trình các dịch vụ y tế của tỉnh (medical services plan - MSP), vì vậy hãy hỏi phòng khám dành cho người đi nước ngoài tại địa phương của bạn để biết chi phí.

Mang theo bản sao hồ sơ chủng ngừa của bạn đến phòng khám dành cho người đi nước ngoài. Hãy giữ bản ghi của tất cả các loại vắc-xin cho người đi nước ngoài mà bạn đã nhận và mang theo chúng trong chuyến đi của bạn.

Vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da là gì?

Vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da giúp bảo vệ chống lại vi-rút gây bệnh sốt vàng da. Sốt vàng da là một loại bệnh do vi-rút gây ra, lây lan do muỗi bị nhiễm vi-rút. Vắc-xin này được Bộ Y tế Canada phê duyệt.

Ai nên được tiêm vắc-xin này?

Nếu bạn sẽ đi du lịch hoặc làm việc ở các vùng nhiệt đới của Châu Phi hoặc Trung và Nam Mỹ, bạn có thể cần phải tiêm vắc-xin này. Hãy nói chuyện với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn hoặc phòng khám dành cho người đi nước ngoài để biết thêm thông tin.

Để biết danh sách các trung tâm tiêm vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da tại B.C., hãy truy cập Cơ quan Y tế Công cộng Canada (Public Health Agency of Canada):

www.canada.ca/en/public-health/services/travel-health/yellow-fever/vaccination-centres-canada-british-columbia.html.

Vắc-xin này được khuyến nghị cho những người lao động thường xuyên tiếp xúc với vi-rút gây bệnh sốt vàng da. Những người này bao gồm các nhà nghiên cứu và nhân viên phòng thí nghiệm.

Người lớn và trẻ em từ 9 tháng tuổi trở lên có thể tiêm vắc-xin này. Vắc-xin được cung cấp bằng một liều hoặc mũi tiêm.

Vắc-xin này cung cấp sự miễn dịch hiệu quả trong vòng 30 ngày cho hơn 99 phần trăm những người được tiêm. Không nên đến các khu vực bị ảnh hưởng trước thời gian này. Chỉ một liều là đủ để tạo khả năng miễn dịch chống lại bệnh sốt vàng da trong suốt cuộc đời. Không cần liều vắc-xin nhắc lại.

Sau khi tiêm vắc-xin, bạn sẽ nhận được một văn bản được đóng dấu gọi là Giấy chứng nhận Chủng ngừa hoặc Dự phòng Quốc tế (International Certificate of Vaccination or Prophylaxis). Văn bản này là giấy tờ chính thức và là yêu cầu pháp lý để nhập cảnh vào một số nước. Nếu bạn không thể tiêm vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da vì lý do y tế, bạn sẽ cần tài liệu bằng văn bản trên giấy có tiêu đề thư (letterhead) chính thức của chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn hoặc Giấy chứng nhận Chống chỉ định Chủng ngừa vì Lý do Y tế (Certificate of Medical Contraindication to Vaccination) của một phòng khám dành cho người đi nước ngoài. Thư hoặc giấy chứng nhận phải nêu rõ lý do y tế tại sao không thể tiêm vắc-xin.

Nếu không có giấy chứng nhận hoặc thư của chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn, bạn có thể bị từ chối nhập cảnh vào nước bạn đến hoặc bạn có thể được tiêm vắc-xin tại cảng nhập cảnh của nước đó.

Vắc-xin này có những lợi ích gì?

Vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da là cách tốt nhất để bảo vệ chống lại vi-rút gây bệnh sốt vàng da, một bệnh nghiêm trọng và đôi khi gây tử vong. Có thể có những phản ứng gì sau khi tiêm vắc-xin này?

Những loại vắc-xin này rất an toàn. Việc chủng ngừa an toàn hơn nhiều so với việc mắc bệnh sốt vàng da. Các phản ứng thông thường với vắc-xin có thể bao gồm đau nhức, mẩn đỏ hoặc sưng tấy ở nơi tiêm. Đau đầu nhẹ, sốt nhẹ hoặc đau nhức cơ bắp kéo dài một hoặc 2 ngày có thể xảy ra từ 5 đến 10 ngày sau khi tiêm vắc-xin.

Có thể dùng acetaminophen (ví dụ như Tylenol®) hoặc ibuprofen* (ví dụ như Advil®) để giảm sốt hoặc đau nhức. Không nên dùng ASA (như Aspirin®) cho bất kỳ trẻ em nào dưới 18 tuổi do nguy cơ bị Hội chứng Reye (Reye syndrome).

*Không được cho trẻ em dưới 6 tháng tuổi dùng Ibuprofen nếu chưa nói chuyện trước với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn.

Để biết thêm thông tin về hội chứng Reye, vui lòng truy cập [HealthLinkBC File #84 Hội chứng Reye](#).

Điều quan trọng là phải ở lại cơ sở chủng ngừa trong 15 phút sau khi nhận bất kỳ loại vắc-xin nào. Có một khả năng cực hiếm xảy ra là phản ứng dị ứng đe dọa đến tính mạng gọi là sốc phản vệ (anaphylaxis). Điều này xảy ra với ít hơn một trong một triệu người nhận vắc-xin này. Các triệu chứng có thể bao gồm nổi mề đay, khó thở, hoặc sưng họng, lưỡi hoặc môi. Nếu phản ứng này xảy ra, chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn đã được chuẩn bị để điều trị nó. Điều trị khẩn cấp bao gồm việc sử dụng epinephrine (adrenaline) và

chuyển bằng xe cứu thương đến phòng cấp cứu gần nhất. Nếu các triệu chứng này xuất hiện sau khi bạn đã rời cơ sở chủng ngừa, hãy gọi **9-1-1** hoặc số điện thoại khẩn cấp địa phương.

Hãy luôn luôn báo cáo các phản ứng nghiêm trọng hoặc bất ngờ cho chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn.

Ai không nên tiêm vắc-xin này?

Những người sau đây thường không nên tiêm vắc-xin này:

- Trẻ em dưới 9 tháng tuổi
- Người từ 60 tuổi trở lên
- Những người có tiền sử bệnh hoặc rối loạn tuyến ức, bao gồm bệnh nhược cơ (myasthenia gravis), u tuyến ức (thymoma), cắt bỏ tuyến ức (thymectomy) hoặc hội chứng DiGeorge. Bạn có thể chịu rủi ro cao hơn về việc suy hệ thống đa cơ quan nội tạng sau khi tiêm vắc-xin. Mức độ của rủi ro hiện chưa được biết

Nếu không thể tránh được việc đi nước ngoài, hãy thảo luận về các lợi ích so với các rủi ro của vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da với chuyên gia chăm sóc sức khỏe của bạn. Hãy trao đổi với họ hoặc với một phòng khám dành cho người đi nước ngoài nếu bạn có hoặc từng có bất kỳ phản ứng hoặc tình trạng nào sau đây:

- Phản ứng đe dọa tính mạng với một liều vắc-xin ngừa bệnh Sốt vàng da trước đó hoặc bất kỳ thành phần nào của vắc-xin bao gồm gelatin; vắc-xin ngừa bệnh Sốt vàng da **không** chứa cao su
- Dị ứng nghiêm trọng với trứng
- Hệ miễn dịch bị suy yếu do bệnh tật hoặc điều trị y khoa
- Bệnh đa xơ cứng (multiple sclerosis - MS) tái phát-thuyên giảm. Vắc-xin ngừa bệnh sốt vàng da có thể làm tăng nguy cơ tái phát MS nếu bạn bị MS tái phát-thuyên giảm

- Suy giảm miễn dịch nghiêm trọng do bị bệnh HIV/AIDS có triệu chứng hoặc các nguyên nhân khác
- Nếu bạn đang mang thai hoặc đang cho con bú, có thể đưa ra các trường hợp ngoại lệ trong thời gian bệnh bùng phát khi nguy cơ lây nhiễm ở mức cao

Bệnh sốt vàng da là gì?

Bệnh sốt vàng là một bệnh do vi-rút gây ra, có thể phòng ngừa bằng vắc-xin, và được lây truyền qua muỗi bị nhiễm bệnh sống ở các khu vực nhiệt đới của Châu Phi, Trung và Nam Mỹ. Vi-rút này không thể lây lan qua muỗi ở Canada. Các triệu chứng thường xuất hiện từ 3 đến 6 ngày sau khi bạn bị nhiễm bệnh.

Nhiều người sẽ không gặp phải triệu chứng nào, nhưng các triệu chứng phổ biến bao gồm sốt, đau cơ, đau đầu, chán ăn và buồn nôn hoặc nôn mửa. Thông thường, các triệu chứng sẽ khỏi trong vòng 3 đến 4 ngày. Tuy nhiên, một số ít người có thể phát triển một giai đoạn nhiễm độc, nặng hơn ngay sau khi tưởng chừng đã hồi phục. Giai đoạn này được

biểu hiện bằng sốt cao, vàng da (da và mắt bị vàng), nước tiểu sẫm màu, đau bụng, nôn mửa và chảy máu có khả năng đe dọa tính mạng. Thật không may, khoảng một nửa số người bước vào giai đoạn nhiễm độc này sẽ tử vong trong vòng 10 đến 14 ngày.

Để biết thông tin về việc ngăn ngừa muỗi đốt, hãy truy cập [HealthLinkBC File #41f Ngăn ngừa bệnh sốt rét](#).

Sự chấp thuận của trẻ vị thành niên chín chắn

Cha mẹ hoặc người giám hộ và con cái họ được khuyến nghị thảo luận về việc chấp thuận chủng ngừa. Trẻ em dưới 19 tuổi, những người có thể hiểu được những lợi ích cũng như những phản ứng có thể xảy ra đối với mỗi loại vắc-xin và nguy cơ của việc không chủng ngừa, có thể đồng ý hoặc từ chối một cách hợp pháp việc chủng ngừa. Để biết thêm thông tin về sự đồng ý của trẻ vị thành niên chín chắn, hãy truy cập [HealthLinkBC File #119 Đạo luật Trẻ em, sự chấp thuận của trẻ em vị thành niên chín chắn và chủng ngừa](#).